

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т.

Претплата шаље се у писменим писмима непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом уплатити на пошту у Котор. Допиши писму се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе шаља се, по простору који заузму на петита, 7 новчића од реда за први пут, а за сваки даљи пут по 5 новчића. За огласе веће и на дуже вријеме попушта се.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Од 1. Априла ове године отвара се нова претплата на „Глас Црногорца“

Лист стаје:

За Црну Гору и Аустро-Угарску (с Босном и Херцеговином):

На годину ф. 6. —

„ по године ” 3. —

„ 1/4 год. (три мјесеца) ” 1. 50.

За све остале земље:

На годину фрнка. 20. —

„ 1/2 године ” 10. —

„ 1/4 године (три мјесеца) ” 5. —

Како администрација „Гласа Црногорца“ од данас прелази на књ. црн. Државну Штампарiju, то се умољавају сви они, који се од данас желе претплатити на тај лист, да претплату положе код управе речене штампарije. Исто тако сви, који имају посла с администрацијом или експедицијом овога листа, нек се од сад обраћају на управу Државне Штампарije на Цетињу.

Претплата из Црне Горе нек се шаље у наплаћеном писму на управу Држ. Штампарije на Цетињу.

Претплата са стране може се као и до сад слати на г. Пешра Рамдановића у Њагор са наплатом да је за „Глас Црногорца.“ Ко са стране жели послати претплату непосредно на Цетиње, нек је управи на Државну Штампарiju у писму наплаћеном до Цетиња.

Цетиње, 5. Априла 1891.

Администрација „Гласа Црногорца“.

Од 1. Априла почињући примају „Глас Црногорца само они који су претплату за њега напријед положили.

Администрација „Гласа Црногорца“.

Од 1. Априла почињући наплаћује се сваки оглас и свако приватно саопштење, које не изиде у редакционом дијелу листа, по тарифи која стоји на челу листа. Изузимају се књижевни огласи.

Огласи за „Глас Црногорца“ примају се и наплаћају у Држ. Штампарiji, гдје лист излази. Наплата бива вазда у напријед. Без напријед наплаћене цијене не може више ни један оглас у „Гласу Црногорца“ изаћи.

Администрација „Гласа Црногорца“.

ЦЕТИЊЕ, 12 априла.

Као што јављамо на другоме мјесту, у одијелку „Из Двора“ пошли су, у име Бога, Њихова Височанства, Господар и Књаз и Књазгиња Милена, са Њеним Царским Височанством Књазгињом Станом Мирком, преко Италије у јужну Француску, у Кан, гдје су прилике повољније за лијечење и исцјељење обољеле пам Народне Мајке.

И до сад је наш Узвишени Владалац полазио преко граница Своје државе, у иностранство; и сваки је повратак Витешкога Господара донио по који благослов Његовој држави и Његову народу, навијек би народни образ таког приликом сиуо новим

сјајем са превеликих почести учивених наших Господару, од страних и сродних дворова и народа, не само као владоцу, но као човјеку, као јунаку на мачу и на перу, као славном вођу витешког народа. Но како наш Високи Владар не мисли само на почести и на славу, коју је народ и његов прегалачки Господар заного заслужио у зноју лица свога и у свакој муци јуначкој, он се бринуо и за пријек државне потребе, за олакшање сиротињи, за престанак или бар ублажење немаштине и сваке народне муке и невоље.

И до сад је кретао Господар на сретни пут, али никад с тако тешким срцем, као овом приликом; никад се то велико срце није стезало таког бригом као сад. А има и рашта. До сад, кад год би се враћао с пута, најслађа награда за труде око народна добра била би бити жељни дочек на Дому, да види Књазгињу која Му је благословом божјим ујемчила, поред бесмртности умних и витешких дјела, и неумрлот породичку, продужење тјелесног Му бића, изродивши Му најдивнији пород који смртни човјек само може пожељети.

А сад прати Њу исту, Своју Књазгињу. Своју Царицу, слабу и бону, тражећи јој лијека у далској земљи, преко дубока мора, преко високих гора.

Но Бог је велик, Бог је милостив. Ако Бог чује народне молитве, звијезда Књаза Николе још није достигла није сиула својим највјетлијим сјајем. Што је облак окрио најљепши, најтоплији зрачак те звијезде, што је сусало лијепо здравље Узвишене Књазгиње, то ће бити, молимо Ти се Боже, само за један часак, то ће бити само искушење које Бог шаље онима које љуби и које хоће да узвиси до највишега врха овога живота.

Па ипак, поред све невеселости којом су Њихова Височанства пошла

на ови пут, народ се узда, молећи се Свевршњему, да никад није било веселијег повратка у ове свете крше, но што му се пада сав народ, а највише Владалачки му Дом. Да се саберу све славе и почести, све користи и благодати што их је Господар до сада довносно са Својих путова, не биху се примакли оном Његову задовољству оној срећи, која ће Му напунити груди мишином, кад се буде вратио у Своју државу и Својега народа, са опорављеном Књазгињом, са исцјељеном Царицом Својом, здравом и веселом, као што бјеше навијек прије ове слабости своје.

Сав је народ сложио у то своје најтоплије молитве.

Наспори Боже!

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Србија.

Указом краљ. Намјесничтва закључена је Народна Скупштина у суботу 30 марта, као што нам је тада јављено жицом, а народни посланици разишли су се својим кућама. У очи разлаза скуштинне догодило се нешто што ће оставити дубљи траг у државном животу Србије, те се мора и овдје забиљежити. У посљедњој сједници прочитано је писмо бив. краља Милана Кр. Намјесницима.

Иза тога писма штампао се 1. и 2. марта. доноси „Одјек“, подслужбени лист садашње владе, ово:

Услед овога акта, послје дуге и интересантне дебате, Народна Скупштина доноси је сљедећу Резолуцију:

Народно Представништво, одушевлено вјерношћу и преданошћу према Његову Величанству Краљу Александру I и обузето старашем за редовни и уставни развитак српске државе, прима с признањем свечану изјаву Ње-

етвом којих се је земља вјештачки па-тапала. Са особитом вјештином ови су канали били проведени из Цијевне. У Црвинци се је и сада сачувало у народу предање, из времена од пријед триста и више година, у којему се прича да су њихови претци застали лозе, које су биле насађене још пријед њиховога доласка у ове крајеве. Жлта се је у пој рађало не само за домаће потребе, него и за извоз. Кад је Балша III био у рату с Венецијом, године 1411, Венеција је паредила својме поморскоме капетану да учини мир с Балшом, јер је млетачка држава била у нужди без жита, које су извозили из његових земаља.

Ово благостање почело је опадати одма послје првијех сукоба с турцима; а готово је сасвијем пало, пошто су турци покорили Зету.

Постоји мишљење да су млетачки многи помогли развићу благостања овим земаљама, а особито да су они много подигли земљорадњу и вртарство. Говори се да су они први послели садити маслине у Бару и Улицу; али то неће бити истина. Још пријед него су млетачки завладали овим крајевима постојале су цијеле маслинаде, и уље се је у велико извозило за продају у Дубровник. У то вријеме млетачки су изузетно живјели у градовима, где су се занимали трговином, запатима; а нијесу имали никаквога одношаја к земљорадњи.

Лазаревића. почели су извозити сребро и злато. (Медо Пуцић, српски споменици број 248, 250, 251).

Осим ова два посљедња производа т. ј. сребра и злата, без сумње и из Зете су извозили то исто. Осим тога по свој прилици, из Зете су извозили у великој количини жито; јер, по свијема доказима, у пој је била развјена земљорадња; а Бар и Улиць производно је много уља. Не знамо јели водља трговину вином; али знамо да је имала још у најстарије вријеме много винограда.

О томе налазимо доказа и у Барлецији, у његовоме описану Улицу, које је учинио по поводу тога што је Скендербег послао тамо своју жену да проведе лето и јесен. „Под самим градом налазила се је равница, — говори Барлеције. — која је била предивна, како по својме пријатноме климату, тако и по прелијепоме положају. Услед тога што је добро обрађена, и услед велике радљивости тамошњих људи, та равница изобилује дрвцем, виноградима, житом; те се због тога то земљиште налази у доброме благостању и крајности (De vita D. Kastrioti etc. VII, 204).

У Доњој Зети, у Шавнички, сачувало се је предање да се је тамо рађало толико грозља да нијесу имали довољно судова ушто ће га мчити; те да су за тај посао употребљавали лађе; а тропом од грозља хранили су стоку. У Дољанима, близу Подгорице, познају се остаци од каналах, сред-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

ЦРНА ГОРА.

Написао

Павле А. Ровински

превео

Д—Ђ.

Из Оногшта одио је један пут у Боку, а други кроз Вјелопавлиће. Ово је била грана онога пута, који је одио из средине Јевропе кроз Бноград на Ваљево, а после кроз Пожегу и Ужиче излазило на Пљевља, а отуда у Тару, под Пирлитором, где је некада владао војвода Момчило и где се и данас познају трагови заставе. Од Пирлитора пут је пролазио кроз Језера, а после кроз Ивицу на Превиш, с којег се је спуштава у Шавничку долину; а отоле преко Мокрога, Вучјега и т. д. и кроз Луково, или преко Жупе, долазио је до Оногшта, посред данашње пишћке равнице. На свему овоме путу, од Пирлитора, познају се и данас трагови, мостови преко ријека и насипи на нека мјеста, где је земљиште било ниско и меко. Такође познају се трагови некадашњих насељених мјеста, која су опширна, а по свој прилици морала су бити и богата.

Што се тиче онога дијела овога пута, који се је налазио у Србију, и тамо смо виђели у истој правцу разбачене остатке од римскијех ступова.

гова Величанства Краља Милана. да до пунољетства Његова Величанства Краља Александра I неће долазити у Србију Народни Представништво узима на знање ову изјаву Његова Величанства Краља Милана као сагласну с тежњама Народног Представништва, да прихвати све кораке, који би допринесли учвршћењу престола Његова Величанства Краља Александра I и стања, које је у Србији створено промјеном устава и абдикацијом Његова Величанства Краља Милана. Према овоме Народно Представништво, досљедно својој одлуци од 30. новембра прошле године, ставља у дужност Краљевској Влади и овлашћује је, да издјелује, како би и Њено Величанство Краљица Мати, живљењем вап Србије до пунољетства Његова Величанства Краља Александра I, допринијела да се отклони све што би могло бити штетно по интересе земље и углед престола. Али у случају озбиљне болести Његова Величанства Краља Александра I, Краљеви Родитељи, на позив Краљевског Намјесништва и краљевске владе, могу доћи у походе, за трајања болести, Своме узвишеном Сину.

Иза те „резолуције“ одобрила је скупштина, по приједлогу владе и Финансијског одбора, један м п л и о н д и а р а б. краљу Милану, а он је обрекао, да неће више исати до пунољетства Краља Александра I. Тај милион ставиће се на рачун Краљеве цивилне листе, мјесечно по 30.000 док се не изплати. Краљ Милан примио је те паре у благотворним занемима на берлинску банку, па је онама оставио Србију, испраћен кр. намјесницима, министрима и т. д. као што нам јанца јавља.

По извјештајима београдских и страних листова, била је „дебата“ с тога „интересантна“, што је опозиција говорила против резолуције. Гаранације нестицао, да је приједлог против краљице Наталије противан уставу, јер по уставу не може се ни један српски држављанин дјерати из Србије, па по брашно је приједлог разлогом, да краљица Наталија није обична држављанка или грађанка, по члан краљевског дома, те као таква не подпада под ову одредбу устава на коју се Гаранација позива.

По познијим гласовима одлучила је краљ. Наталија, која је већ била наумила поћи својој сестри у Синају, да неће одлазити из Србије, осим ако је сила не нагна. Влада је у перилници у толико вишој, што љута краљица

Млечани су се почели насељавати по градовима још давно. Да обратимо пажњу на ово мјесто из грамате Ђорђа Срацимировића (1388): „Ми Ђорђе Срацимировић, господар Зецки, допуштамо свијема венецијанцима, који живе у Оцињи, да могу слободно трговати, као што је то било у обичају у вријеме мојих предшаственика.“ Из овога видимо да млечани ту нијесу били случајни дошљаци, него да су стално живјели; а такође и то да је то било у обичају још у старије вријеме.

Ево зашто су млечани потпуно завладали Баром и Оцињом, пошто отише из Црне Горе потоњи Црнојевић и пошто турци завладаше Скадром. Пошто су млечани завладали Баром и Оцињом, — завладали су и њиховим земљама, на којима су почели градити љетњиковце; а такође на њима су завели газдинство, користећи се радничком силом тога истога српскога насељенца, које се је тамо налазило.

У овим период, који оће разгледамо, млечани су се изузетно бавили трговином; па се је и трговина зецака, у особитости, налазила у њиховим рукама; а после њу рукама дубровчана.

6. Привреда и вјештине.

Мало што можемо казати о стању у Зети.

Нема сумње да су мање грађевине градили домаћи мајстори; па биле

није хтјела пустити преда се министра Ј. Бају, који је молио да га прими, по прилици да је наговори да се склопи.

Много је узнемирило духове у Србији неко чудно кретање бугарске војске према српској граници. „Дневни Лист“, орган „самосталних радикала“ завршује уводни чланак о томе овим ријечима:

Садање прилике такве су, да савршено не могу бити пробитачне за ичију агресивност, а нарочито за Србију. Ми смо сада у таквим приликама, да нам је потребан мало трајнији мир: да уредимо финансијско стање, да реорганизујемо наш економски положај, треба нам много да се прибирамо, на тек онда могли би се ријешити да рашчистимо и питање о нашим иредентним областима.

Ово концентрисање гр. на према нашој територији изгледа нам прилично изазивачки чарак. Да ли га тако сматрају и наши владини кругови о томе нећу да говоримо; али да је потребно да њм и ми покажемо бајонете, то нема спора, и то ништа друго, него просто за то, што то захтева достојанство нашега имена и част нашега оружја.

Да је и влада већ учинила своје, види се из нашег београдског брзојава о тој ствари. И ако смо тај брзојав примили, као обично, од бечког корбироа, неће нам се замјерити што ћемо опазити како нам се чудо чини, да се влада не задовољава извјештајима својих пограничних власти, по тражи извјештај од свог агента у Сриједцу, који своје знање о томе може прети само од бугарске владе, а ова ће свакојак поринати чинишћу. Мора да је каква погрешка у извјештају београдског повјереника нашег бечког извора.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Ц е т и њ е, 12 априла.

(Из Двора.) Њихова Височанства, Господар и Књаз наш и Књагиња Мишена Њено Царско Височанство Војвођинца Лајхтенбершка и Књагиња Романовска, Стане Николајевица, и Његова Свјетлост на Море са Цетиња у Котор, да се тамо укрпају на Лојдов параброд „Тетис“, који већ од неколико дана стоји наредан на заповијед Његова Височанства, и који ће Високе Путнике превести у Бари.

У пратњи Њихових Височанстава овом је приликом Председник државног Савјета министар унутрашњих дјела Г. Војко Петровић и дворски лекар др. Светислав Симоновић. Како је др. Симоновић за цијело вријеме болести пеуморно,

то грацке куће и омање цркве. Па и при вишим грађевинама, же су се добављали мајстори из иностранства, морали су примати учешће и домаћи мајстори. Особито је то морало бити кад се је градила каква грађевина у смислу православне архитектурне вјештине (грађење цркава); а особито пак при унутрашњему обрађивању храмова и при иконопису. У вријеме српских краљева било је тако много грађевина да су свакојак морали при њима радити и домаћи мајстори. У дечанскоме манастиру налази се један патисе, који нам свједочи да је при грађењу тога храма био и р о т о м а ј с т о р к о т о р а н и н : „Фратар Вит, мали брат, *”) протомајсториз Котора, Краљева града, сазидо ову цркву светог Пантократора **”) господину краљу Стефану Урошу III-му и његовоме сину свијетлоте и превеликоме и преславноме господину краљу Стефану. Зидан је за 5 година и би сасвијем свршена године 6843 (1335)“.

Краљ Владислав (1234-50) добављао је саксонце да обрађују руде у његовој држави. У српским земљама коначо се је гвожђе, олово; а за тијем и сребро и злато. Зета није била богата минералима; али и у њој се је по неким мјестима обрађивала гвоздена

*) „Мала браћа“ зову се католички калуђери реда св. Фране, Франевци, Франеци. То је један од најдржавних латинских калуђерских редова.

**) Свезджителја Д.

дању ноћу, лебно око Високе Болеснице, чинећи више но лекарску дужност, тако ће то наставити и на путу у Кан, окле ће се др. Симоновић вратити, кад се париске специјалисте буду латиле лијечења и њега Њена Височанства.

У очи дана поласка, у педјељу вече, још се није могло сасвим поуздано знати, да ли ће Њихова Височанства сјутра кренути. Био је опет прејак огањ у Високе Болеснице, преко 39 степена, те да је дуже потрајао, не би допустила слабост мислити на путовање. Но, Богу хвала, огањ престаде, и Узвишена се Књагиња толико осјети добра, у јутру, да се могло креатуи на пут, и ако је паходила јака киша, која као да не мишљаше брзо престајати.

При поласку Њихових Височанстава бјеше се скупило све цетињско грађанство, са министрима, вишим и нижим чиновницима, и доста народа из околине, да угледа милостиво лице Народне Мајке, да захвали Богу на досадашњем одржању и опорављању Јој, и да му се помоли, да Јој не ускрати и даље милости и помоћи своје, те да се врати своје народу из благословени и пријатељске Француске, сасвим опорављена, у пређашњем здрављу, на претку и цвијету.

Високе путнике пратила је киша до Котора, као што је и овдје на Цетињу ваздан паходила.

Уторник 9 априла, молио је високопреосвештени митрополит Г. Митрофан, са својим свештенством, у цркви цетињског манастира, молебствије за предраго здравље наше узвишене Владарке.

Према живој жељи свега народа држала су се у сриједу, 10 о. м., молебствија по цијелој нашој држави, како у православним тако и у католичким црквама и у мухамеданским богомољама.

Депеше с пута Њихових Височанстава: КОТОР, %.

Њезипо Височанство Књагиња Мишена поред свега тога што је вријеме било рђаво по дац, ипак добро се осјећа; температура је сасвим умјерена.

МЕЉИНЕ, %.

Њезипо Височанство провело је ноћ мирно, полазимо на шест ура у јутро, море је тихо.

БАРИ, %.

Дошли смо из Боке которске у

руда као: под Дурмитором, у Бањанима, и још па ће која мјеста. У Црници, у Буковику, и данас се познају остаци од некакве грађевине, које нам свједоче о некаквим подземним рабама. При томе ту се налази слаби извор пафте *); а то нам свједочи да се је ту добијао тај производ. Ако је то тако онда се ту налази мјесто, же се је у најстарије вријеме добијала пафта. Со су добијали још у вријеме Немањина и то не само на мору, него и у Брдинама.

Становници Оциња, као вјешти поморци, били су врло вјешти у грађењу бродова. Код њих су се израђивали и други дрвенарски радови.

У држави Зецкој, и то баш у Оцињу, била је ковница, у којој су се ковали повци. Из те ковачнице налази се неколико примјерака новца код Симе Љубића; а неколико их је нашао, у потоње вријеме, опцњски војвода Симо Поповић.

Имамо доказа да су се за такве радове добављали људи из Дубровника. У једној граматини Ђорђа (Бранковића?) од 1414 читамо слиједеће: „Држао је код мене царину и ковницу за годину дана Богдан Миљеновић, с братом, и Богиша Раднеливић и остали су прави и предали ми све потпуно, и нијесу ни учинили никакве крађе ни лукаства: него смо ми њему остали дужни 4 сто-

*) Из чега се израђује петрозеум — камено уље.

Бари за девет и по ура. Њезипо Височанство Књагиња није се па мору ни мало мучила; јер је море било прекрасно; само је мало уморна и по мало ју је глава бољела. Јако је задовољна што је ови пут предузела. У оштите Њено је стање боље него што је било на Цетиње.

БЕПОВА, 10/4.

Њезипо Височанство добро је подијела пут али је јако уморна.

КАН, 10/4.

Њихова Височанства стигла су у Кан данас на пет ура по подне. Њезипо Височанство Књагиња Мишена подијела је дуги пут много боље него се могло очекивати, веома је уморна од пута и помало ју је глава бољела.

КАН, 12/4.

Њезипо Височанство Књагиња Мишена Богу хвала добро, ноћ провела у тихом спавању, јутрос обједовала е апетитом. Данас се осјећа боље но икад, од кад је у болести. Лекар су нашли знатно побољшање. Њезипо је Височанство добро расположена и весела.

(Конте Амло де Шаљу.) Министар Француске републике при Двору Његова Височанства, стигао је у сриједу вече на Цетиње, ради уређења свога стана за које се доноси лијепа намјештај.

(Архимандрит Дечански, Отац Рафаило.) Стигла нам је тужна вијест из Подгорице, да се тамо у вјечност преселио Архимандрит Дечански, Отац Рафаило 11. тек. м. у 6. сати после подне. Покојник ће се из пијетета свечано погрешети у манастиру Жребанику, те је за ту сврху 12 тек. мјесеца Високопреосвештени Митрополит Митрофан са Протођаконом Филипом Радичевићем са Цетиња отпутовао у Подгорицу, да свечано покојника сроведу на мјесто гдје му мученичке кости одпочивају морају. —

(Духовне проповиједи вап цркве.) У Петак 15 марта говорио је проповијед ученик III. раз. Богосл.-Уч. Школе Јован Вукосавић „о посту“ на тему: „иже хошетъ по мпђити“.

У Петак 22 истог м. говорио је ученик истог разреда Перо Мартиновић „о тришењу“ на истом тему.

У Петак 29 истог м. говорио је проповијед ученик истог раз. Ристо Поповић „о крсту“ на тему: „крсту твоему поклоняамся“...

У Петак 6. априла говорио је

тине литара и ово ће мо им платити, али сад немам при руци. Дано у Вучјем Трну (Вучитрну) (Медо Пуцић, Српски Споменици, II. подгодном 1414).

Важно је оће и то што је тијема људима давато да рукују не само ковницама, него и царином. Нека госпођа Руђина, жена Мркишина, дава на знање како је некакав дубровачки грађанин држао код ње царину, и није јој остао ништа дужан. Ђорђе и Мара јављају то исто о Никши Соркочевићу и његовоме брату, који су држали „царину Приштевску (приштинску?) и новце купили по земљи“ (Пуцић).

Медицина је била слабо позната нашим људима; па и дубровчани су добављали лекаре из иностранства. Ево како дубровчани одговарају госпођи Евгенији и кнезу Стефану (1397), кад су они молили да им лекаре пошаљу: „И ми држимо лекаре под најам и за плату. Они нијесу дужни одити да лијече није изван Дубровника; а при том они су већ старп. Кад смо им рекли да отиду к вама они су нам одговорили: Погодила смо се с нама да не идемо није изван Дубровника да лијечимо. Али бисмо то учинили поради госпође књагиње и поради њених синова; а такође и ради вас, по видите да смо људи у године и много стари. Не можемо отићи, јер једва и оће по граду можемо одити. У нас нема већ путника“.

(Наставиће се.)

проповијед ученик истог разреда Илија Јовићевић „о уздржљивости“ на тему: „учителю приведохъ сына моего къ Тебѣ...“ А прошлог Петка 12. Апри. говорио је проповијед истог разреда Стеван Бојовић „о парастосу“ на тему: „вѣчная память“. Исте проповиједи критиковали су остали ученици на истим часовима.

(Вијести из народа). Са свијех страна, како из ближе околине, из градова и вароши, тако и од најдаљих крајева наше државе, из планинских села и заселака, долазе нам писма од болесног народа, у којима се описује велика узнемиреност народа са болести Њена Височанства. У сваком писму моле писци да их што чешће и што потање обавјештавамо о стању Високе Болеснице, а свако завршује надом и молитвом за брзо и потпуно изијелење Предраге Мајке Народне.

Али не само из државе, по и са стране долазе нам бољеша писма о стању Њена Височанства, како из оних крајева у којима живи српски и хрватски народ, тако и од Црногорца и Срба који су настањени по далеким страним земљама. Тако смо јутрос примили од нашега дописника из Казерте (Италија) писмо, у коме млади црногорац описује своје болешје жеље, да се премисла Владарка паша што прије што потпуније испијели, у виду лијене „општенародне молитве“ Богу и Христу Спаситељу“.

Свијем тијем дописницима, вјерним подложницима и оданицима нека су на утјеху и радовање најскорији гласови са пута Њихових Височанстава који јављају да се Њено Височанство Књагиња Милена на путу боље чује и да се сваки даном све више опоравља и кријени.

Нека је слава и хвала Милостивом Богу, Највишнему Исцјелитељу и Утјешитељу!

Књижевност.

Изашла је III-а свеска „Нове Зете“ са овом Садржином:

1. Петар II Петровић — Његош. III Да учи четрдесетоме. (наставак). Пише Др. Л. Томановић. — 2. Песимиста. Пјесма од И. Шумановића. — 3. Утвара — смрт. Истинити догађај. Од Ивана Шивића. — 4. Из љубавнијех пјесама од Ј. Поповића — Липовца; У болести од Алексе; Лед се топи, од В. К. Љубисава; Алекс Шавтићу од Светислава; Вјечна пјесма (по руском) Ж. Д. Лијеној Пећарици (Bračiolini) од Неретванина Љуба; За љубав божију (stecchetti) од С. Ст. Рачете. — 5. Понешто о Горском Вијенцу“ I. од Ј. Берсе. — 6. Народне јувачке пјесме. XV. Женидба Мирковића Бука. — 7. Н. С. Љесков. Критичка црта (по Недљи). — 8. Народне женске пјесме. — 9. Писма с пута. Од Л. Томановића. — 10. Кад је сграђен Дубровник. Од С. К. — 11. Књижевни Преглед. Човјекова Трагедија од И. Мадача, превео З. Ј. Јовановић. — 12. Сарајлији Споменик. — 13. † Франо Милошевић. — 14. Наши листови. — 15. Културне биљешке. — Одговори Уредништва и Администрације.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Промет домаћих производа у Црној Гори. **Никшић**, 8 априла.

На данашњем пазару биле су разлној трговини цијене ове:

Волови сума 150 кила 60 до 65 ф. — Краве од 110 кила 20 до 26 ф. — Брави од 15 кила ф. 3. до 7 40. — Руметин 1 и по кило новч. 11. Брашно 1 и по кило по 12 новч. — Пшеница I ока то чини нов. 10. — Раж 1 и по кило новч. 10 — Сир бољи 1 и по кило ф. 1. — Јечам 1 и по кило нов. 10. — Прасад од 60 кила ф. 15. до 20. — Кртола 1 и по кило новч. 3 1/2 — Кунус 1 и по кило новч. 5. — Скоруп 1 и по кило 70. новч. — Масло 1 и по кило ф. 1. — Восак 1 и по кило ф. 1 и 80 новч. — Дуван у лист 1 и по кило ф. 1. — Дограм 1 кило новч. 70. — Месо суво 1 и по кило по 50. новч.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Мудре изреке.) О пријатељству се много збори и многи се називају твојим пријатељима. Али прави је човјек пријатељ онај који га не остави, ни у највећим несрећама његова живота.

Највећи ти је непријатељ онај који ти се је показивао пријатељ док си био добро; па те је оставио чим си пао у прву несрећу.

Човјек који чини освету једначи се са својим непријатељем; а који опрашта уздиже се над њим у човјечанским врлинама.

Срџба и јарост може узаврети и у срцу најбољег и најдобродушнијег човјека; али дуго може трајати само у неваљалом карактеру.

Кад си, случајно, срећан немој зборити о твојој срећи твојем ближњему, него чувај тајну о срећи за тебе. Ако тако не учиниш твој ближњи постара ће се да уништи твоју срећу; ако и не због чега другога, оно због тога што он среће нема.

Они су заслужили своју несрећу, који не умију извући из ње поуку и корист за себе.

Највећи је понос и похвала за човјека — кад човјек смије бити самим собом.

Добро које ти ко учини, записи на мраморну плочу; а које ти учини друго ме, записи на лед, т. ј. не тражи благодарности.

Радња је темељ нашега здравља и задовољства; зато немој проводити у лијености.

Кад човјек први пут почне гријешити гријех му је као случајни гост. Кад га продужава чинити постаје му као неразлучан друг; а кад му се сасвијем преда постаје пуновласним господаром под њим. Ко не жели до ове несреће доћи, нека се у самоме почетку отресе гријеха.

Људи! мање сламе, а више зрна.

Ђе је љубав — тамо је Бог.

Међу умом и безумљем само је један корак. Чувајте се од овога судбоноснога корака.

Онај који се највише сумња, највиша је незналица; јер човјек који зна, не сумња се него каже; ово је добро, а ово зло; ово је лијено, а ово ружно и т. д.

Ко много људима зубе показује, остаје без зуба.

Тешко томе коме народ сузу види.

Лакше је наћи бијелога врапа, него добру жену. Добро би било да се жене постарају да се не примјењује ова изрека к њима; а чим ће учинити — оне најбоље знаду.

Покупио Д—ћ.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

СРИЈЕДАЦ, 6 априла. — По узимању француског и италијанскога консула, одустала је влада од протјеривања дописника Agence Navas.

ПЕТРОГРАД, 6 апри. — Вел. Књагиња Олга укопана је свечано у петропавловској цркви. Цар и Царица бјеху у пратњи.

БИОГРАД, 6 апри. — Синоћ, у очи поласка Миланова, био је дворски објед, званице бјеху намјесници, министри и ђенерали.

АТИНА, 6 апри. — Новине пишу, да ће Синод опростити нашљедникову жену од крштења.

АЈАЧИО, 6 апри. — Руски крстар „Адмирал Корнилов“, стигао је овдје са Вел. Књазом Ђорђем Александровићем

АЈАЧИО, 7 априла. — Вели. Књаз Ђорђе остаје дуже. Општина даје сјутра бал у част француске ескадре и рускога крстара.

БИОГРАД, 7 апри. — Министар

финансије креће за границу, ради конверсије државног дуга. Говори се да ће се скупштина сазвати 16 маја, да одобри конверсију и тимочку жељезницу.

БИОГРАД, 8 априла. — Милан је пошао. До станице су га испратили Краљ, намјесници и министри.

РЕВАЛ, 9 априла. — У суботу сударише се два жељезничка воза близу Гачине. неки путници и жељезнички чиновници рањени. Узрок несреће је кажу, што је један механичар при макни полудио.

БЕРЛИН 9 апри. „Post.“ пише: Према страховању јавног мишљења јављамо, да је прошле неееејесе дато увјерење са најпоузданијег мјеста, да је мир мање у опасности но икада, а односи са Русијом давно пијесе били бољи.

ПРИЗ, 10 апри. — Карло је поставио Лансо-а за ђенер. губернатора Индо Хине и заповједника све војске тамошње. Велики Књаз Ђорђе, на путу по Корници, свуда је дочекан одушевљено.

У радничка мјеста биће послата коњница на 1 маја.

ПЕТРОГРАД, 10 апри. — Цар је дошао из Гачине на парастос Вел. Књ. Олге.

Издат је закон, којим се забрањује јеврејским занатлијама боравак у московској губернији.

АТИНА, 10 апри. — На Крфу је затег (зашто?), но попушта.

РИМ, 11 апри. — Н. В. Књаз Никола и Књагиња Милена прошли су синоћ, из Бари, овдашњом станицом.

ПЕТРОГРАД, 11 апри. — Вел. посланику у Цариграду наређено је да ниште слободан пролазак проз Дарданелске фрегате „Ад. Корнилов“, на којој Вел. Књаз Ђорђе долази из Ајачија у Крим. „Journal de St. Petersburg“, позивом на чланак „Нордов“ о понашању Русије према истеку овлашћења бугарскога књаза за губернатора Румелије, изјављује, да Русија не жели ништа има потребе тицати тај оснијак, те ставлати тако на дневни ред питање, које би могло поколебати јевропски мир.

КАН, 12 априла. — Њихова Височанства Књаз Никола и Књагиња Милена, Њено Цар. Височанство Књагиња Романовска Стане Николајевна и Њ. Свјетлост Књаз Мирко, са пратњом, дошли су овдје.

РИМ, 12 априла. — Јутрос је барутана при „porta portsee“ страховито прела у ваздух. Читав километар паоколо све су куће оштећене, два човјека погинула. У Ватикану су много оштећене цркве Св. Петра и Павла. Краљ је обишао мјесто несреће. У камари је јавио Никотера да има 248 рањеника. Министар војни рече, да је у барутани било 265 тонелата праха старе врете.

ПЕТРОГРАД, 12 априла. — Велики Књаз Никола Николајевич разболело се од живаца, болест је тешка.

ПОЗИВ НА ПРЕГЛАТУ.

Желећи колико-толико потпомоћи у споменик славног пјесника српског Сима Милутиновића-Сарајлије, науимо сам под насловом:

„РУЖИЦА“

дати у штампу неколико одабраних мојих пјесама, које ће изијети до 4 (а можда и више) штампана табака, а цијена јој је само 30 новчића.

ЧИСТ ПРИХОД НАМЈЕЉЕН ЈЕ САРАЈЛИЈНОМ СПОМЕНИКУ.

Пошто је цијена књизи доста мала, тако да је и најсиромашнија српска кућа имати може, то остајем гојећи потпуну наду, да се српска читалачка публика неће огријешити о овај позив, већ да ће га радо прихватити и моја „РУЖИЦА“ замирисати у што већем броју богатих и сиромашних кућа српских.

Срби и Српкиње! Сад до вас стоји да ова књига што прије угледа свијета и да штогод допринесе споменику овога великог, славног и достојног мужа српског.

Што се тиче артије и израде штампарске, трудите се да књига буде што укусније израђена, али то ће највише зависити до нашег одзива.

Препоручујем се свуд и свакоме да се својски заузму око скупљања претплата.

Претплата из унутрашњости нека се мени упућује.

Претплата из Србије, Босне, Херцеговине и Аустро Угарске нека се шаље Г. Петру Рамановићу у Котор (Cattaro, Dalmation), са назначењем да је за моје пјесме, или директно мени на Цетиње (Cetinje, Montenegro) и то у илаћеном писму до Цетиња.

Г. г. претплатнике и скупљаче умољавам, да тачно биљеже имена и презимена а тако и мјеста пребивања, како би им књиге, — ако Бог-да кад буду готове — сигурно до руку дошле.

Књијарима уобичајени рабат а скупљачима свака једанаеста књига на дар или вриједност везина.

Молим славна уредништва српска и хрватска, да дозволе у својим цијеним листовима, ако не више, а оно бар по један пут, уступити малко мјеста овојем позиву.

Цетиње, 12. Априла 1891.

Ђуро Перовић.

Одговори Администрације.

Сл. Читавници у Подгорици. — Г. Пешо Сташић уручио нам је 6 ф. као претплату на „Гл. Црногорца“ за 1891 годину.

НАРЕДБА.

Пошто наступа топлије годишње доба, то овијем као обично са здравственијех разлога Управа Општине Цетињске безусловно наређује својим општинарима да су дужни, под казном глобе или затвора држати чисто своје куће како испред тако и унутра.

Управа Општине Цетињске побринула се да набави средства својим општинарима како ће се лакше одазвати овој наредби.

Цетиње, 12 априла 1891.

Број 520.

У П Р А В А
О П Ш Т И Н Е Ц Е Т И Њ С К Е.

ОБЈАВА.

Овијем се доводи свакоме до знања: да је Станица, удова пок. Пера Јокешева Пејовића с Цекалина, изјавила, пред Књ. Великим Судом, да неће, од данас, па у будуће, признавати ни један дуг, који би учинио њен јединац син Мило Перов Пејовић, било то у Црној Гори, или изван ње.

Изјаву своју, речена Станица, подупрла законитим разлозима, право којих јој је признао и потврдио Велики Суд.

Цетиње, 11 Априла 1891 год.

Дано из Канцеларије
Књ. Великог Суда.

ОБЈАВА.

Ко има старих Сетенција, од прошлога вијека или старије, не скорије од почетка XIX вијека, молимо да нам их пошаље, а одмах ћемо му их врати, чим их препришемо. Ко год пошаље или донесе такве сетенције из прошлих вијекова, добиће 1 ф. зорини, а из нашега вијека 2 ванцике.

Уредништво „Гласа Црногорца.“

Статистички преглед (Prospecto statistico)

О КРЕТАЊУ БРОДОВА У ЛУЦИ СВ. НИКОЛЕ ЗА ГОДИНУ 1890 (SUL MOVIMENTO MARITTIMO NEL PORTO DI S. NICOLÒ PER L'ANNO 1890).

Застава (Bandiera)		О л к у д а д о л а з е (Stati di provenienza)															
		Црна Гора (Montenegro)		Аустро-Угарска (Austro-Ungheria)		Италија (Italia)		Турска (Turchia)		Грчка (Grecia)		Америка (America)					
Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)	Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)	Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)	Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)	Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)	Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)	Крцат (Cargo)	Празан (Vaporo)				
Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)	Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)	Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)	Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)	Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)	Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)	Б. Тона (Ton.)	Н. Тона (Ton.)				
Црна Гора на једра (Montenegro a vela)		4	7513	418	1	15	5	170	9	234	20	524	3	55			
пар. лађа (a varore)																	
Укупно (Totale)		4	7513	418	1	15	5	170	9	234	20	524	3	55			
Аустро-Угар. на једра (A.-Ungheria a vela)			1	32													
пар. лађа (a varore)																	
Укупно (Totale)			1	32													
Италија на једра (Italia a vela)						8	142										
пар. лађа (a varore)																	
Укупно (Totale)						8	142										
Турска на једра (Turchia a vela)		1	12	1	5	7	226										
пар. лађа (a varore)																	
Укупно (Totale)		1	12	1	5	7	226										
Грчка на једра (Grecia a vela)																	
пар. лађа (a varore)																	
Укупно (Totale)																	
Америка на једра (America a vela)																	
пар. лађа (a varore)																	
Укупно (Totale)																	
Опште кретање (Movimento generale)		8	455	3	67	16	1161	10	245	4	82	5	153	41	1143	33	742

О Г Л А С И.

С В Е О П И Ш Т А З Е М Л Ј О В К А И З Л О Ж Б А.

На прославу јубилеја прве обртничке изложбе год. 1891 у Златном Прагу под окриљем

Његова царског и краљ. Величанства Ђесара Франца Јосифа I, од 15 маја до окробра 1891.

Наука, умјеност, обрт, земљорадња, свечаности, привремене изложбе, fontaine lumineuse, састанци, жребања и т. д.

1891
ЗЛАТНИ
ПРАГ

Црногорске поштанске марке и отворена писма (без вриједности) купујем у свакој количини по највишој цијени, тражим понуде и пошиљке.

Weiss H. J.

Papier und Briermakfenhandlung
Budapest, Muzeumkörut 29.

(1-6)

PARIS
Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'Été, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix. Tous les renseignements nécessaires à la bonne exécution des commandes, ainsi que les conditions d'expédition, sont indiqués dans le catalogue. Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance pouvant être expédiée en un colis postal.